

Checklist Veilig Openbaar Bestuur

www.veiligbestuur.nl

Deze folder is een uitgave van:

het ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Programma Veilige Publieke Taak
T 070 426 60 48
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
www.veiligepublieketaak.nl

De folder is ontwikkeld door het Centrum voor
Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

oktober 2011

Stappenplan voor een veilige publieke taak voor politieke ambtsdragers

www.veiligbestuur.nl

Politieke ambtsdragers van gemeenten, provincies en waterschappen worden regelmatig geconfronteerd met verschillende vormen van agressie en geweld. Deze vormen van ongewenst gedrag kunnen het gezag en de democratische besluitvorming ernstig ondermijnen. Ook kunnen ze het persoonlijke leven van ambtsdragers ontoelaatbaar negatief beïnvloeden. Vanuit de voorbeeldfunctie die politieke ambtsdragers bekleden is het essentieel dat zij agressie en geweld systematisch afwijzen.

Een schematisch stappenplan geeft aan wat u kunt doen

Voor werknemers met een publieke taak zijn er – net als voor werknemers in de private sector – verschillende instrumenten die allerlei vormen van agressie en geweld helpen te voorkomen, dan wel helpen effecten daarvan te elimineren.

Voor politieke ambtsdragers, die niet als werknemer kunnen worden gezien, was er nog geen helder overzicht van instrumenten

Agressie en geweld zijn geen normale aspecten van het ambt

beschikbaar. In het stappenplan en op de website www.veiligbestuur.nl wordt structureel en schematisch aangegeven welke maatregelen genomen kunnen worden, zodat de bestuurlijke of vertegenwoordigende taak zonder dreiging of gevoel van onveiligheid kan worden uitgevoerd.

De maatregelen wijken op zich niet sterk af van wat nuttig en nodig is voor werknemers in de publieke sector, maar de specifieke taken, rollen en verantwoordelijkheden én het publieke podium waarop zij acteren, vragen specifieke aandacht voor dreiging en veiligheid. Vandaar dat bijzondere aandacht wordt gevraagd voor risicoanalyse en communicatie.

Checklist voor ambtsdragers en bestuurders

Het stappenplan voor de veilige publieke taak voor ambtsdragers is vormgegeven in een heldere tweedeling:

- voorbereiding: er moet wat worden voorbereid, en
- uitvoering: er zijn aandachtspunten en maatregelen ‘door het jaar heen’.

De inhoudsopgave van het stappenplan kan worden gezien als een checklist voor ambtsdragers en bestuurders in de organisatie. Veel van de benoemde activiteiten en maatregelen zullen in de organisatie verder worden uitgewerkt.

Ook zij die dat ter hand nemen kunnen aan de basis uitgaan van hetzelfde stappenplan. In de verwijzingen op de website www.veiligbestuur.nl wordt op elke stap praktisch en dieper ingegaan.

Een helder overzicht van instrumenten is te zien op www.veiligbestuur.nl

De activiteiten en maatregelen zijn voor het merendeel gestoeld op eerder opgebouwde expertise en beschikbare documenten. De kracht ligt nu in de onderlinge samenhang, overzichtelijkheid, de toegankelijkheid van de maatregelen en in de aanpassing aan de werkzaamheden van politieke ambtsdragers. Alle documenten zijn elektronisch beschikbaar en worden aangevuld met nieuwe voorbeelden, uitwerkingen en ‘best practices’.

Checklist Veilig Openbaar Bestuur

1. Voorbereiding

Beleed vaststellen

- Onderwerp afbakenen, grenzen bepalen en beleid bekrachtigen
- Mediabeleid bepalen en woordvoerder(s) aanwijzen

Preventieve maatregelen (laten) nemen

- Risicoanalyse opstellen: generiek en per beleidsgebied, eventueel per persoon
- Communicatie, trainingen en protocollen opzetten
- Zonodig actief beveiligen

Voorbereid zijn op incidenten

- Ketenaafspraken maken met gemeente(n), politie, OM en NCTb
- Opvang, nazorg en repressie voorbereiden
- Meld- en registratiesystemen op (laten) zetten
- Sanctiebeleid bepalen

2. Uitvoering – door het jaar heen

Maatregelen en beleid blijvend uit (laten) voeren

- Voorgenomen maatregelen en protocollen uit laten voeren
- Operationele risicoanalyses (laten) uitvoeren
- Incidenten intern regelmatig bespreken
- Signaleren vermijdingsgedrag bij collega-bestuurders

Actief communiceren

- Normen blijven uitdragen
- Genomen besluiten toelichten en uitleggen aan betrokkenen
- In gesprek blijven met ‘lastige’ personen

Handelen bij incidenten of bedreiging

- Protocollen volgen, opsporing faciliteren en wijzen op de Vertrouwenslijn
- Incidenten analyseren, registreren en nabespreken met slachtoffer
- Sancties afwegen, bij strafbaar feit aangifte doen en schade verhalen

Controleren op uitvoering en effectiviteit

- Incidenten systematisch evalueren
- Per zittings- of collegetermijn uitgangspunten herijken
- Processen controleren en jaarlijks evalueren naar aanleiding van incidenten
- Waar nodig beleid en/of maatregelen bijstellen